

Verkiezingsprogramma

Samen werkt beter!

PvdA Nissewaard (2022-2026)

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Speerpunten	3
Corona	3
Hoofdstuk 1: Liefdevolle zorg	4
Hoofdstuk 2: Onderwijs met gelijke kansen voor ieder kind	8
Hoofdstuk 3: Goed wonen in een prettige buurt	10
Hoofdstuk 4: Goed werk, een zeker inkomen en een sterke lokale (centrum)economie	12
Hoofdstuk 5: Voor een schone en duurzame toekomst	16
Hoofdstuk 6: Een veilige omgeving	19
Hoofdstuk 7: Een saamhorig en inclusief Nissewaard	21
Hoofdstuk 8: Sport, Kunst en Cultuur voor iedereen	24
Hoofdstuk 9: Verkeer en vervoer	26
Hoofdstuk 10: Het versterken van de lokale democratie	28
Hoofdstuk 11: Financiële stabiliteit	30

Voorwoord

Juist tijdens een crisis besef je wat er echt toe doet. We ondervinden wie onmisbaar werk doet, denken na over de toekomst en ervaren dat we samen sterker staan. Want als iets duidelijk is geworden in de coronacrisis, is het wel het belang van de publieke zaak. Geen veerkrachtige samenleving zonder sterke overheid. Juist lokaal. Daarom willen wij investeren in maatschappelijke beroepen zoals: politieagenten, onderwijzers en zorgpersoneel.

Wij sluiten onze ogen echter niet voor de vraagstukken die juist de gemeentegrens overstijgen. Denk hierbij aan de spoedzorg, maar ook aan de discussies over de tekorten in het sociaal domein bij gemeenten welke de voorzieningen van onze inwoners direct raken. Als Partij van de Arbeid zijn we vertegenwoordigd in alle lagen van de overheid. Dit maakt dat wij verbindingen kunnen leggen en zaken kunnen aankaarten op alle niveaus. Daarmee kunnen we de belangen van onze inwoners in Nissewaard op een goede manier behartigen. Zie de resultaten die zijn geboekt op het gebied van de spoedzorg. We staan voor een politiek van onderop en maken ons hard voor de uitdagingen waar onze inwoners voor staan: lokaal, provinciaal en nationaal.

De Partij van de Arbeid Nissewaard staat midden in de samenleving. We weten wat er speelt doordat we bewoners opzoeken en bewoners ons weten te vinden. We zijn veelal trots op de buurt waar we wonen, maar er zijn ook problemen en zorgen over de toekomst. De Partij van de Arbeid Nissewaard wil samen met bewoners deze problemen en zorgen oppakken. Wij willen nieuwe verbindingen maken, zodat iedereen mee kan doen in Nissewaard, want samen werkt beter!

Wouter Struijk

Lijsttrekker PvdA Nissewaard

Speerpunten

- ⇒ Liefdevolle zorg in de buurt
- ⇒ Betaalbaar wonen in een prettige buurt
- ⇒ Goed onderwijs met gelijke kansen voor ieder kind
- ⇒ Gratis Openbaar Vervoer voor minima en ouderen met een klein pensioen
- ⇒ Meer groen en minder tegels

Corona

De coronacrisis laat diepe littekens achter. De crisis heeft laten zien dat er veel verdeeldheid en ongelijkheid is in ons land. Juist in onze wijken en kernen voel je dit direct. Een betaalbare woning, werken voor een fatsoenlijk salaris, het steuntje in de rug als je dat nodig hebt, even kunnen buurten in het buurthuis of naar een training van je favoriete sportclub: het is voor veel mensen onzeker geworden en dat moet anders. Samen kunnen we dat.

De gevolgen van de coronacrisis zullen ook nog enige tijd voelbaar zijn in onze gemeente. Als PvdA Nissewaard zullen we de komende periode extra aandacht hebben voor de ondernemers die het moeilijk hebben gehad, het zorgpersoneel dat zich het vuur uit de sloffen heeft gelopen en kinderen die een achterstand hebben opgelopen op school. In onzekere tijden moeten we juist solidair zijn met elkaar, zodat we sterker uit de coronacrisis kunnen komen.

Hoofdstuk 1

Liefdevolle zorg

Zorg in de buurt

Iedereen moet kunnen rekenen op goede zorg. Ondanks de beperkte beschikbare middelen vanuit het rijk, vindt de PvdA dat een beperkt budget nooit een belemmering mag zijn om de zorg te leveren aan iemand die dat nodig heeft. Als je ziek bent of iemand in je omgeving dat is, heb je hulp nodig en is al het andere onbelangrijk. Dan wil je erop kunnen rekenen dat jij of je naasten de juiste zorg, aandacht en liefde krijgen. Niet op basis van wie je bent, maar op basis van wat je nodig hebt. De medewerkers in de zorg werken keihard. Daarbij zijn ze soms veel tijd kwijt aan de administratie en verantwoording. Tijd die de zorgmedewerkers veel liever aan hun cliënten zouden willen besteden. De PvdA gaat uit van vertrouwen in de zorg- en welzijnsprofessionals door met zorgaanbieders te werken, die niet gaan voor zoveel mogelijk winst maken, maar voor goede zorg. Niet het geld, maar de mens staat centraal.

Onze keuzes

- ⇒ We zorgen voor liefdevolle zorg in de nabijheid van onze inwoners.
- ⇒ Eigen verantwoordelijkheid mag nooit een smoes zijn om geen hulp te leveren en geld mag nooit een belemmering zijn om de hulp te bieden die nodig is.
- ⇒ We willen de solidariteit* terug in de zorg. We gaan op zoek naar manieren om de omgekeerde solidariteit van het abonnementstarief in de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (Wmo**) te keren. Mensen met een dikke portemonnee zijn gebruik gaan maken van voorzieningen, die zij voorheen prima zelf konden betalen. De zorg van mensen die het echt nodig hebben, komt daarmee onder druk te staan. Dit vinden wij onrechtvaardig.
- ⇒ Huishoudelijke hulp is een noodzakelijke ondersteuning voor inwoners die dit niet meer zelf kunnen en toch thuis blijven wonen. Persoonlijk contact is belangrijk om te bepalen welke taken de inwoner nog zelf kan en welke taken familie en mantelzorgers kunnen overnemen.

*solidariteit: een saamhorigheid die je verbindt met een andere persoon/personen, waardoor je je betrokken voelt met elkaar. Je staat voor gemeenschappelijke belangen en vecht daar ook samen voor.

**Wmo: gemeenten zijn verantwoordelijk gesteld door de rijksoverheid voor de ondersteuning van mensen die niet op eigen kracht zelfredzaam zijn.

Mantelzorg

Onze samenleving kan niet zonder al die mensen die mantelzorg verlenen. Van groot naar klein en van er 24/7 voor iemand zijn tot af en toe een boodschap doen voor de buurman. Al die vormen van mantelzorg zijn onmisbaar voor de mensen die worden geholpen én voor ons als samenleving. Mensen steken vaak al hun energie, liefde en passie in hun zorg, maar tegelijkertijd kan intensieve mantelzorg ongelooflijk zwaar zijn. Daarom willen we hen ontlasten.

Onze keuzes

- ⇒ Wij pleiten voor optimale ondersteuning van mantelzorgers. Dit kan door tijdelijk extra hulp te bieden (respijtzorg), maar zeker ook door erkenning en waardering. Door afstemming en samenwerking met verschillende maatschappelijke zorg- en welzijnsorganisaties is maatwerk mogelijk.
- ⇒ We maken lotgenotencontacten mogelijk.
- ⇒ Pleegouders zijn goud waard. We ondersteunen hen als dat nodig is en voorkomen dat pleegouders uitvallen. Zowel voor de ouders als voor de pleegkinderen is uitval dramatisch.
- ⇒ We ontwikkelen initiatieven in de week van de mantelzorger.
- ⇒ Als blijkt van waardering stellen we aan de mantelzorgers en pleegouders de Rotterdampas gratis ter beschikking, zodat zij leuke activiteiten in de buurt kunnen ondernemen.

Ouderenzorg

De PvdA wil dat iedereen in Nissewaard prettig oud kan worden. Het vervallen in een sociaal isolement, waarbij je geen netwerk van familie of bekenden hebt, zorgt voor toename van eenzaamheid. Dit behoeft met name voor kwetsbare ouderen in Nissewaard extra aandacht. Door middel van een mooie samenwerking is de opvang van ouderen in medisch kwetsbare situaties of tijdelijke ziekte in het Spijkenisse Medisch Centrum gerealiseerd door het openen van het Buurtzorgpension, zodat mensen dicht bij eigen huis (tijdelijk) verpleegd en verzorgd kunnen worden. Het ontwikkelen van Thuis in de Wijk* voor het bereiken van alle inwoners die ondersteuning zoeken en nodig hebben, wordt door de PvdA van harte ondersteund. Er moet voldoende en een divers aanbod zijn van dagactiviteiten voor ouderen. Juist ook voor ouderen met (beginnende) dementie, waarbij de mens achter de dementie centraal staat. We zijn een dementievriendelijke gemeente. Het samenkomen wordt gestimuleerd, ook als daarvoor vervoer nodig is.

*Thuis in de Wijk: samenwerking tussen gemeente en maatschappelijke partners in de wijken en kernen, dichtbij en samen met de inwoners.

Onze keuzes

- ⇒ We maken duidelijk wat Thuis in de Wijk inhoudt voor onze inwoners, zodat zij weten waar zij terecht kunnen met hulpvragen.
- ⇒ We gaan nieuwe woonvormen realiseren waar mensen met dementie tijdig heen kunnen als zij willen en we organiseren dagactiviteiten die toegankelijk zijn voor mensen met dementie. Er is voldoende en divers aanbod nodig, waarbij ook aandacht is voor de beschikbaarheid van vervoer.
- ⇒ Banen, opleidingen en stageplaatsen voor verpleegkundigen en verzorgenden moeten worden uitgebreid door de realisatie van een zorgcampus*, waarbij organisaties vanuit de zorg nauwer met elkaar gaan samenwerken ten behoeve van de zorg aan onze inwoners.

*Zorgcampus: is een samenwerkingsverband tussen organisaties en zorgopleiders.

Jeugdhulp

Gelukkig gaat het met de meeste jeugdigen goed. Er zijn ook jeugdigen die een beetje hulp of zorg nodig hebben. Vaak is dit tijdelijk omdat het thuis of op school even wat minder gaat. En tot slot is er een kleine groep jeugdigen die echt zwaardere zorg nodig heeft en soms te maken krijgen met de jeugdbescherming. De focus moet liggen op de versterking van de lokale sociale infrastructuur: vroegsignalering, preventie door het Centrum van Jeugd en Gezin (CJG), jeugdhulpaanbieders, kinderopvang en het onderwijs. We willen daarmee de samenwerking versterken tussen hulp op school of kinderopvang en de jeugdhulp. Dit moet leiden tot het meer gezamenlijk inzetten van de zorgmiddelen van de gemeente en het onderwijs. Per gezin is er één gerichte aanpak. Een integrale* benadering op de terreinen jeugdhulp en het passend onderwijs is van groot belang en vraagt een duidelijke, maar zachte regie van de gemeente. Problemen die kinderen ondervinden hebben vaak te maken met problemen in het gezin. Wij willen dan ook zo snel mogelijk komen tot integrale teams voor jeugd- en volwassenenproblematiek.

*integraal werken: met een verschillende manier van kijken door verschillende professionals, samen op zoek gaan naar een passende oplossing.

Onze keuzes

- ⇒ We dringen de administratieve lasten voor de jeugdaanbieders nog verder terug door meer flexibiliteit in inkoop Jeugdzorg door GR Jeugdhulp Rijnmond en zetten de vrijgekomen middelen in voor meer preventie voor kinderen en gezinnen.
- ⇒ We zorgen voor een integrale aanpak tussen verloskundigen, kraamzorg en CJG, om ook al in de prenatale fase (zwangerschap) ondersteuning te kunnen bieden aan toekomstige (kwetsbare) ouders en kinderen. Gezinnen ervaren daarbij een vloeiende overgang tussen de verschillende aanbieders. Daarnaast bieden we collectieve voorlichting over ouderschap aan alle jonge ouders.

- ⇒ We willen eerder ondersteuning bieden om er daardoor voor te zorgen dat waar mogelijk problemen klein blijven.
- ⇒ We willen lokale samenwerking tussen onderwijs, kinderopvang, jeugdhulp en gemeente. Door het gezamenlijk inzetten van de budgetten worden gezinnen beter en sneller geholpen.
- ⇒ We accepteren geen wachtlijsten en leveren waar nodig overbruggingszorg.
- ⇒ We versnellen het proces om te komen tot gezamenlijke aanpak voor de ondersteuning aan de jeugd en volwassenen.
- ⇒ We vragen speciale aandacht voor de overgang 18-/18+.
- ⇒ We werken met meldcodes voor het herkennen van signalen van kindermishandeling en huiselijk geweld. Met instellingen in Nissewaard worden goede afspraken gemaakt over het naleven van de meldingsplicht door zorgverleners.
- ⇒ We maken beleid voor jongeren met betrokkenheid van de jongeren zelf. We betrekken jongeren bij zaken die hen zelf aangaan.
- ⇒ Wangedrag van kinderen en (groepen) jongeren wordt aangepakt. Niet alleen door stevige handhaving, maar ook met zorg en ondersteuning in samenwerking met politie, handhaving, jongerenwerk en school.
- ⇒ We kiezen ervoor om niet alleen via repressie, maar vooral met preventie probleemgedrag van jongeren aan te pakken. We willen de weerbaarheid van kinderen/jongeren en gezinnen versterken door een integrale aanpak, die is gericht op het voorkomen van alcohol- en drugsgebruik, pestgedrag op scholen en social media, seksueel misbruik en problemen bij een vechtscheiding.
- ⇒ We continueren de inzet van de praktijkondersteuners bij de huisarts GGZ* Jeugd bij de huisartsen en wisselen ervaringen uit over de ontwikkeling van onze jeugd door middel van monitoring.
- ⇒ Kinderen met heftige problematiek (psychische of gedragsproblemen) mogen nooit tussen wal en schip vallen, doordat zorgaanbieders naar elkaar wijzen. Kinderen moeten te allen tijde de zorg krijgen die ze nodig hebben.
- ⇒ In de regio wisselen we ervaringen uit over de ontwikkeling van onze jeugd door middel van actieve monitoring, zodat we snel kunnen inspelen op maatschappelijke ontwikkelingen en middelen effectief inzetten om onze jeugd fijn en veilig op te laten groeien.

*GGZ: geestelijke gezondheidszorg

Eenzaamheid

Mensen wonen zo lang mogelijk thuis in hun eigen wijk of kern. Tegelijkertijd zien we dat niet alleen bij ouderen, maar ook bij jongeren, eenzaamheid vaker voorkomt. Het bestrijden van eenzaamheid zien we als een belangrijke maatschappelijke opgave. Liever elke week iemand die langsgaat bij een kwetsbare oudere om te vragen hoe het gaat en wat er nodig is, dan dat we alles vertalen in het maximum aantal uren huishoudelijke hulp. Initiatieven van ouderenorganisaties, zoals Stichting Welzijn Ouderen Spijkenisse (SWO) en Stichting Service Bureau Ouderen Bernisse (SBO), en het jongerenwerk (JOZ) zijn hard nodig en verdienen de steun van de gemeente. De PvdA is blij met de aansluiting op de Rotterdampas welke met een gereduceerd tarief te verkrijgen is voor mensen met een lager inkomen. Inwoners hebben middels de Rotterdampas beschikking over allerlei uitjes en activiteiten met als doel mensen meer mee te laten doen in de samenleving en eenzame inwoners makkelijker uit hun isolement te halen. Dit kan juist ook in groepsverband en/of verenigingsverband. Denk hierbij aan fikse kortingen op het bezoeken van theater en bioscoop, maar ook de fluisterboten en sportverenigingen.

Onze keuzes

- ⇒ Wij willen inwoners meer betrekken bij oplossingen tegen eenzaamheid in het kader van Thuis in de Wijk en willen meer aandacht voor de initiatieven gekoppeld aan de websites: www.nissewaardvoorelkaar.nl en www.actiefinnissewaard.nl
- ⇒ We nemen met onze lokale partners het initiatief voor een samenwerkingsverband tegen eenzaamheid. Daarvoor leggen we huisbezoeken af en zorgen we voor voldoende ontmoetingsplekken in de wijken en kernen.
- ⇒ Liefdevolle zorg zit in een goede (vertrouwens)band van mensen met zorg- en hulpverleners. Elke keer als die band verbroken wordt bemoeilijkt dit de te geven liefdevolle zorg. We streven er daarom naar om zo veel als mogelijk met vast (zorg)personeel te werken. Om dat te bewerkstelligen werken we als gemeente zoveel mogelijk met langdurige overeenkomsten of subsidies.
- ⇒ De activiteiten en mogelijkheden van de Rotterdampas worden de komende periode verder uitgebreid.

Spoedzorg

De PvdA is trots op de realisatie van de integrale spoedpost in het Spijkenisse Medisch Centrum (SMC) in samenwerking met de huisartsenpost. Door deze nieuwe ontwikkeling kunnen de meeste niet levensbedreigende acute opnames in ons Spijkenisse Medisch Centrum (SMC) plaatsvinden. Waar mogelijk zullen wij met partners als het SMC blijven zoeken naar verbeteringen binnen de spoedzorg. Daarnaast denken we mee om het dreigende huisartsentekort tegen te gaan. Het te lang moeten wachten op een ambulance bij acute noodsituaties (de zogenaamde A1 spoedritten) is onacceptabel, niet alleen bij de spoedritten maar ook bij niet-spoedeisende ambulanceritten duurt de aanrijtijd in sommige gevallen te lang. Daarom is de PvdA blij met de realisatie van een extra opkomstlocatie in Nissewaard, waar meerdere ambulances gestationeerd zijn. Naast alle professionele inzet van onze veiligheidspartners geven we als gemeente ook het goede voorbeeld door Nissewaard Hartveilig te maken door AED's publiek toegankelijk te maken.

Onze keuzes

- ⇒ 24-uursopening van de integrale spoedpost in het Spijkenisse Medisch Centrum.
- ⇒ We maken in samenwerking met de huisartsen een plan van aanpak om het huisartsentekort tegen te gaan.
- ⇒ We blijven streven naar verbetering van de aanrijtijden van ambulances en de invulling van de spoedzorg.
- ⇒ We zorgen dat heel Nissewaard Hartveilig is en blijft door de dekkingsgraad van publieke AED's te waarborgen en stimuleren inwoners burgerhulpverlener te worden door actief reanimatiecursussen aan te bieden.
- ⇒ De PvdA draagt als partij financieel bij aan de realisatie van buurtAED's om het initiatief van bewoners te ondersteunen.

Hoofdstuk 2

Onderwijs met gelijke kansen voor ieder kind

Ieder kind verdient een fijne jeugd, een veilig thuis en een goede school. Op school maak je je vrienden, word je uitgedaagd om te ontdekken wie je bent en word je in staat gesteld om je talenten te ontwikkelen en je dromen waar te maken. Onze scholen zijn de plek waar heel veel kinderen met veel plezier naar toe gaan, iedere dag iets nieuws leren. Goed onderwijs valt of staat bij goede leraren. Zij bereiden onze kinderen met veel passie, energie en geduld voor op het verdere leven. De wijk waarin je woont, je achtergrond of wie je ouders zijn, mogen nooit bepalend zijn voor wie je later wordt.

We vinden het onaanvaardbaar dat niet iedereen een eerlijke kans krijgt en doen er in Nissewaard alles aan om leerachterstanden en laaggeletterdheid tegen te gaan en de kansgelijkheid te bevorderen. Samen met de scholen en kinderopvang maken we een ambitieuze Lokale Educatieve Agenda (LEA), zodat we met passende oplossingen kunnen komen om ongelijkheid tegen te gaan.

Natuurlijk zijn de scholen verantwoordelijk voor de inhoud van het lespakket, maar dat betekent niet dat we als gemeente aan de zijlijn toekijken en ons alleen met de huisvesting bemoeien. We helpen scholen om zich te ontwikkelen tot sociale ontmoetingsplaatsen, bieden kinderen met leerachterstanden extra steun, zorgen dat iedereen mee kan doen en bestrijden kansongelijkheid. Voor ons is de school de plek waar je al je leeftijdsgenoten ontmoet, waar je je veilig voelt, waar kennis wordt overgedragen en waar je een eerlijke start in het leven maakt.

Onze keuzes

- ⇒ We zijn voorstander van gemengde wijken én gemengde scholen. Kinderen moeten zo veel als mogelijk in de eigen buurt met hun eigen buurtgenoten naar school kunnen gaan.
- ⇒ We investeren in voor- en vroegschoolse educatie (VVE) en voorkomen dat peuters en kleuters, (groten)deels uit kwetsbare gezinnen, met een achterstand aan hun schoolcarrière beginnen.
- ⇒ Ons ideaal is een Integraal Kind Centrum (IKC) dat bestaat uit: de school, kinderopvang en het aanbieden van buitenschoolse activiteiten of verlengde dag arrangementen.
- ⇒ Door naast onderwijs en kinderopvang ook vrijetijdsbesteding, ontspanning, sport en cultuur aan te bieden, krijgen alle kinderen de mogelijkheid zich optimaal te ontwikkelen.
- ⇒ Om ongelijkheid te bestrijden richten we een samenwerkingsverband op om werk te maken van gelijke kansen. We maken kansgelijkheid bespreekbaar en zoeken samen naar oplossingen om ongelijkheid tegen te gaan.
- ⇒ We vinden dat ieder kind mee moet kunnen doen. Daarom werken we nauw samen met de scholen om armoede bespreekbaar te maken en te voorkomen. Dit doen we onder andere samen met Stichting Leergeld en het Jeugdfonds Sport & Cultuur, zodat alle kinderen kennis en vaardigheden kunnen ontwikkelen en mee kunnen doen aan sportieve en culturele activiteiten.
- ⇒ We stellen een Lokale Educatieve Agenda (LEA) op waarbij we nadrukkelijk luisteren naar de zorgen en wensen van leraren (met ervaring uit de praktijk). Op al onze scholen wordt er goed onderwijs gegeven en staan er voldoende en goede leraren voor de klas. We gebruiken de LEA ook om maatschappelijke opgaven te bespreken, zoals gezondheid en veiligheid op scholen en agenderen de adviezen van de Kindergemeenteraad en het Jongerenpanel.
- ⇒ We vinden empathie een belangrijk thema beginnend bij de scholen, zodat kinderen zich kunnen inleven in een ander en elkaar beter leren te begrijpen.
- ⇒ We zorgen voor een nauwe samenwerking tussen jeugdzorg, jeugdhulpverlening en de scholen en regelen jeugdhulp waar mogelijk intern op school.

- ⇒ We ondersteunen het onderwijs met oplossingen om het lerarentekort tegen te gaan.
- ⇒ We ondersteunen scholen door professionals in te zetten om vroegtijdig een luisterend oor of hulp te kunnen bieden aan de leerlingen en ouders.
- ⇒ We breiden het jongerenwerk op scholen verder uit.
- ⇒ Schoolpleinen zijn geschikt om te spelen en te ontdekken en nodigen uit tot bewegen. Daarom maken we steeds meer toegankelijke groen-blauwe schoolpleinen en verwijderen we waar mogelijk de omheiningen.
- ⇒ Wanneer openbare en bijzondere scholen afzonderlijk niet overeind kunnen blijven, zijn we voor een fusie tot een samenwerkingschool. We gaan voor samenwerking en staan niet met de ruggen tegen elkaar.
- ⇒ Indien daar voldoende draagvlak voor is onder de inwoners houden we kleine dorpsscholen in stand om de ontmoeting in dorpen te behouden.
- ⇒ We investeren de komende jaren fors in de renovatie en nieuwbouw van schoolgebouwen. In ons integraal huisvestingsplan is samenwerking en kwaliteit van onderwijs een voorwaarde voor vernieuwing van huisvesting.
- ⇒ We willen pesten uitbannen. Daarom hebben alle scholen, kinderopvang, sportclubs en jeugdverenigingen een pest-protocol om de sociale veiligheid te kunnen waarborgen.
- ⇒ Elke school heeft een bibliotheek op school om het leesonderwijs te bevorderen.
- ⇒ We investeren in onderwijs voor hoogbegaafde leerlingen en praktisch gerichte leerlingen, zodat iedereen een goede opleiding kan afronden.
- ⇒ We stimuleren bezoeken van scholen aan culturele instellingen, om zo leerlingen kennis te laten maken met kunst en cultuur.

Hoofdstuk 3

Goed wonen in een prettige buurt

Wonen is meer dan bouwen. Het gaat ook om woonomgeving, voorzieningen, scholen, medische zorg. Kortom alles wat maakt dat men gelukkig is met straat, buurt, wijk, dorp of stad. Voor de één is dat wat makkelijker dan voor de ander. Daarom dragen we zorg dat in wijken waar inwoners het vaak wat moeilijker hebben, het welzijnswerk op peil komt en gaan we samen met inwoners, scholen en maatschappelijke- en zorgorganisaties de problemen te lijf. We zoeken naar oplossingen die het beste zijn voor inwoners én de buurt en vinden het belangrijk dat het niet uitmaakt in welke buurt je woont en waar je wieg staat. We kiezen ervoor om te investeren in duurzaamheid en essentiële voorzieningen zoals de school, bibliotheek en het buurthuis. Daarmee maken we de stad of kern niet alleen tot een fijne woonplek, maar ook tot een sociale ontmoetingsplaats, zoals bijvoorbeeld de Haveling in Geervliet of het wijkcentrum in Groenewoud. We pakken de regie als gemeente terug en werken samen om de volkshuisvesting in ere te herstellen, zodat we ervoor kunnen zorgen dat er in onze gemeente voldoende betaalbare (huur)woningen gebouwd worden. Zo wordt het aanbod voor starters vergroot en nemen de wachtlijsten voor sociale huurwoningen af. Wij streven naar een gemeente als een fijne woonplaats voor iedereen.

Onze keuzes

- ⇒ We investeren in gemengde wijken en kernen. Dit doen we door gemengd te bouwen voor alle inkomensgroepen en alle leeftijden. De leefbaarheid wordt beter als mensen elkaar ontmoeten in de eigen wijk of kern, op school of tijdens het sporten in de buurt.
- ⇒ Wijken en kernen worden netjes onderhouden, zodat de leefbaarheid toeneemt, en beschikken over voldoende voorzieningen zoals buurt- en dorpshuizen, scholen of speelplaatsen voor kinderen.
- ⇒ We verdichten de woningvoorraad waar mogelijk rond de metrostations. Denk hierbij aan jongeren- en studentenhuysvesting in de nabijheid van metro Spijkensise Centrum.
- ⇒ In de nabijheid van de kernen staan we alleen kleine woningbouwprojecten toe als dit een toegevoegde waarde is voor de instandhouding van de voorzieningen en (verhuis)kansen biedt voor de bewoners in de kern.
- ⇒ Wij zetten in op meer betaalbare woningen, waaronder in de sociale huursektor. We willen zo de wachtlijsten voor een huurwoning verkorten.
- ⇒ Verduurzaming mag niet leiden tot hogere woonlasten.
- ⇒ Meer mensen moeten kunnen huren voor een eerlijke prijs. Dit willen we bereiken door woningbouwcorporaties ook de zogenaamde middenhuur-woningen (€ 737,14 tot maximaal € 1000 p/mnd prijspeil 2020) te laten bouwen.
- ⇒ Huren houden we betaalbaar. We maken met de corporaties afspraken over huurprijzen. Landelijk willen we geen bezuiniging op de huurtoeslag.
- ⇒ We houden de goedkopere en de sociale voorraad op peil. We willen geen vermindering van het aantal goedkopere huurwoningen, de sociale voorraad moet op peil blijven. Als verdunning van het aantal sociale huurwoningen noodzakelijk is, lossen we dat op door herbouw elders. Zo houden we de woningvoorraad in balans met woonruimte voor iedereen.
- ⇒ Starterslening breiden we uit. We vinden dat meer jongeren in aanmerking zouden moeten komen voor een starterslening, jongeren kunnen hierdoor eerder een woning kopen.
- ⇒ We willen aanpassing van de toewijzingsregels voor huurwoningen, zodat bewoners die nu in goedkopere huurwoningen wonen, voorrang krijgen bij verhuizing naar een andere meer passende woning. Zo bevorderen we doorstroming.
- ⇒ Voor koopwoningen willen we afspraken met ontwikkelaars, zodat eigenaren van goedkopere koopwoningen worden geholpen met doorstroming.

- ⇒ We willen dat bij nieuwbouwwoningen mensen met een maatschappelijk beroep (zorg, onderwijs of politie) bepaalde periode voorrang kunnen krijgen bij inschrijving.
- ⇒ We willen, om speculatie met woningen* tegen te gaan, een antispeculatiebeding invoeren bij nieuwbouwwoningen. Ook zijn wij voor het invoeren van een woonplicht. In dit verband willen we ook het opsplitsen van woningen verbieden en willen we zo overbewoning bestrijden.
- ⇒ Met de invoering van de Omgevingswet wil de overheid de regels voor ruimtelijke ontwikkeling vereenvoudigen en samenvoegen, zodat het in de toekomst makkelijker is om bouwprojecten te starten. Voor de PvdA is het essentieel dat inwoners betrokken worden bij toekomstige omgevingsvisies middels een participatieverordening, waarbij belangenafwegingen worden gemaakt met oog voor minderheidsstandpunten.

*speculatie met woningen: het handelen in woningen en daarmee grote winsten maken.

Hoofdstuk 4

Goed werk, een zeker inkomen en een sterke lokale (centrum)economie

Goed werk

De coronacrisis heeft voor veel mensen duidelijk gemaakt hoe onzeker hun baan en inkomen is. De kwetsbare positie van zzp'ers en mensen met een tijdelijk of nulurencontract op de arbeidsmarkt, de concurrentie op arbeidsvoorwaarden, te veel werk dat niet beloond wordt, zijn allemaal symptomen van een arbeidsmarkt die niet meer goed functioneert en waar tegelijkertijd kansen op een mooiere toekomst onbenut blijven. Dat kan en moet anders. Samenwerking is daarvoor essentieel. Alleen door samen te werken met ondernemers, onderwijsinstellingen, het UWV en de sociale partners kunnen we voorkomen dat mensen te lang langs de kant staan en dat mensen die al langer in de bijstand zitten blijvend en nog verder uit beeld raken.

De PvdA streeft naar volledige werkgelegenheid en naar een arbeidsmarkt waar er voor iedereen een plek is. Iedereen heeft recht op werk op zijn of haar niveau: soms is dat werken op de dagbesteding, bij Voorne Putten Werkt, een publieke baan of het volgen van een omscholingsprogramma. Veel mensen lukt het uitstekend om zelf de weg naar een baan te vinden, maar als het zelf niet lukt, bieden we de helpende hand. We doen het samen.

Onze keuzes

- ⇒ We vinden het belangrijk om samen met mensen te ontdekken waar hun kansen en talenten liggen en wat de belemmeringen zijn om daar gebruik van te kunnen maken. Iedereen heeft recht op werk.
- ⇒ We willen mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt aan het werk helpen en aan het werk houden. Daar is samenwerking tussen gemeenten, onderwijs en werkgevers voor nodig.
- ⇒ We zorgen voor één duidelijk aanspreekpunt voor werkzoekenden en werkgevers, waar alle expertise over de arbeidsmarkt wordt gebundeld.
- ⇒ We hebben aandacht voor de achterliggende problematiek bij mensen die in een participatie/integratietraject zitten zoals: laaggeletterdheid, schulden en mentale problematiek. We lossen deze problemen eerst op, zodat deze mensen met een gerust hart aan het werk kunnen.
- ⇒ We stimuleren werkgevers ook aandacht te hebben voor achterliggende problematiek bij hun personeel en ondersteunen hen bij het arbeidsfit houden van hun medewerkers. Sociale ondernemingen, die mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt in dienst nemen, willen we belonen.
- ⇒ Er komt een einde aan de cultuur van wantrouwen van eigen inwoners. De bijstand is geen moeras van sancties, formulieren en verplichtingen maar een springplank naar meedoen in de samenleving.
- ⇒ We willen dat elke jongere een startkwalificatie kan behalen. Zonder startkwalificatie is het vinden van een goede en zekere baan heel lastig. Om te voorkomen dat jongeren in onze gemeente zonder startkwalificatie de arbeidsmarkt op gaan werken we intensief samen met het voortgezet speciaal onderwijs, de middelbare scholen en mbo-instellingen.
- ⇒ We zorgen ervoor dat gemeente, werkgevers en onderwijsinstellingen samen stage- en leerplekken creëren. Dit doen we door campussen te realiseren en te investeren in de MBO Delta Academy vanuit de Regiodeal Zuid Hollandse Delta. We zetten alles op alles om te voorkomen dat we een verloren generatie creëren. Jongeren werken of zitten op school.
- ⇒ Jongeren uit het praktijkonderwijs en speciaal onderwijs geven we extra aandacht om hen te begeleiden naar vervolgonderwijs of werk.
- ⇒ Als gemeente geven we het goede voorbeeld door voldoende stageplekken te realiseren.

Een zeker inkomen

Schulden en armoede staan volwaardig meedoen in de samenleving in de weg en kinderen die opgroeien in armoede staan meteen op achterstand. Armoede tast je gevoel van vrijheid en bestaanszekerheid aan, terwijl juist deze de basis zijn van onze samenleving, waarin iedereen een gelijke kans heeft. Mensen die in armoede en schulden leven verdienen vertrouwen en perspectief op een beter leven. Goede schuldhulpverlening en een ruimhartig armoedebeleid moeten ervoor zorgen dat mensen weer mee gaan doen. Vroegsignalering en preventie zijn daarbij erg belangrijk. Daar ligt de sleutelrol bij de gemeente. Door dicht bij onze inwoners te staan en te weten wat zij nodig hebben, kunnen we hier lokaal verandering in brengen. Met een goede lokale aanpak van het bestrijden van de effecten van armoede zorgen we er bovendien voor dat inwoners elkaar kunnen blijven ontmoeten, op het schoolplein, bij de sportvelden en op de markt. We geven niet alleen de vis, maar ook de hengel.

Onze keuzes

- ⇒ We vinden samenwerking, preventie en vroegsignalering in onze gemeente noodzakelijk.
- ⇒ We sluiten een overeenkomst met instellingen en organisaties, zoals woningcorporaties, energieleveranciers, zorgverzekeraars en meer, zodat achterstanden bij de gemeente vroegtijdig kunnen worden gemeld en we op tijd kunnen ingrijpen om hoge schulden te voorkomen.
- ⇒ We vinden het hebben van schulden geen kwestie van 'eigen schuld'. De oorzaken van schulden kunnen heel divers zijn. Belangrijke levensgebeurtenissen, zoals een echtscheiding, het verlies van je partner, de overgang in een levensfase, minder inkomen door het verlies van je baan of een mager pensioen, spelen vaak een rol. Net als de rekeningen die door een hoge zorgverzekering, energielasten en hoge huren blijven liggen. We zijn alert op deze momenten, die meer risico op het ontstaan van schulden met zich mee brengen, en kunnen tijdig ingrijpen en ondersteuning bieden als het mis dreigt te gaan.
- ⇒ De gemeente investeert in stress-sensitieve dienstverlening, waarbij medewerkers van de gemeente worden getraind om inwoners met aandacht en een inlevend gevoel te benaderen. We kiezen altijd voor persoonlijk contact.
- ⇒ We voeren een schuldenpauze in, zodat mensen in de problemen weer lucht krijgen en de stapels met rekeningen, aanmaningen en incassokosten niet nog verder groeien.
- ⇒ We gaan onze inwoners beschermen tegen de schuldenindustrie door zelf als gemeente (vrijwillig) kredietbeheer te organiseren.
- ⇒ Voor de financiële en emotionele nasleep van de toeslagen-affaire gaan we gedupeerden met persoonlijke aandacht en met voorrang helpen om schulden- en zorgenvrij te worden, zodat zij een nieuwe start kunnen maken.
- ⇒ We houden persoonlijke financieel adviesgesprekken met inwoners die vragen hebben over hun financiën.
- ⇒ We beginnen al op jonge leeftijd met goede financiële educatie in samenwerking met de scholen.
- ⇒ Het minimabeleid behelst standaard iedereen met een inkomen tot 120% van het sociaal minimum. Voor kinderen is dit uitgebreid tot 150% van het sociaal minimum.
- ⇒ Om ervoor te zorgen dat iedereen in onze gemeente goed verzekerd is voor de gezondheidszorg hebben we een gemeentepolis voor minima met korting en kwijtschelding van het eigen risico.
- ⇒ We breiden de activiteiten op de Rotterdampas verder uit, zodat meer mensen mee kunnen doen met activiteiten en gebruik kan maken van diverse uitjes en kortingen in de regio.
- ⇒ De Individuele Inkomens Toeslag (IIT) en de Energie Toeslag breiden we waar mogelijk uit.
- ⇒ De afvalstoffenheffing schelden we vrij voor minima en er komt een regeling voor het gratis ophalen van grofvuil voor minima.

- ⇒ We realiseren gratis Openbaar Vervoer voor minima en ouderen met een klein pensioen.
- ⇒ We continueren schuldhulpverlening voor ondernemers en zzp'ers.
- ⇒ We nemen in de prestatieafspraken met de woningcorporaties op dat er financiële checkgesprekken plaatsvinden met nieuwe huurders.
- ⇒ Met woningcorporaties spreken we af dat er geen huisuitzettingen plaatsvinden tot de hulpverlening van huurders op orde is. Bij mensen die schuldhulp aanvragen vindt nooit een huisuitzetting plaats om verdere financiële en emotionele schade te voorkomen.
- ⇒ Kinderen die in armoede opgroeien kunnen gewoon lid worden van een sportvereniging, de bibliotheek en culturele instellingen als de muziek- en toneelschool. Daarvoor werken we nauw samen met het Jeugdfonds Sport & Cultuur.
- ⇒ We vergoeden schoolkosten in samenwerking met Stichting Leergeld.
- ⇒ Samen met het Jeugd Educatie Fonds helpen we de scholen kansenongelijkheid op de scholen aan te pakken door praktische ondersteuning.
- ⇒ We publiceren elk jaar de Geldkrant en bezorgen deze huis-aan-huis om inwoners bewust te maken van de diverse armoederegelingen in onze gemeente.

Een sterke lokale (centrum)economie

Door samen te werken met lokale ondernemers blijven we als gemeente aantrekkelijk voor onze ondernemers, bewoners en bezoekers. Leegstand in het centrum was al voor corona een probleem, maar is door de crisis wel in een stroomversnelling gekomen. Door de opkomst van het online shoppen is het winkelaanbod bovendien blijvend veranderd. De verwachting dat de detailhandel na de crisis weer helemaal zal oprabbelen en op de oude voet verder kan gaan, lijkt onrealistisch. En hoe de horeca uit de crisis komt is nog onzeker. Het bestrijden van de leegstand en de negatieve gevolgen die daarmee gepaard gaan is daarom erg belangrijk. Leegstand leidt al snel tot verloedering. Tegelijkertijd biedt het mogelijkheden voor alternatieve oplossingen, die het centrum aantrekkelijker maken. Denk daarbij aan combinaties van wonen en werken en andere vernieuwende concepten. Hetzelfde geldt voor de toekomstige ontwikkelingen rond bedrijventerreinen en kantoorpanden.

Onze keuzes

- ⇒ We zorgen ervoor dat onze lokale ondernemers en zzp'ers altijd de weg kennen binnen het ambtelijk apparaat en zorgen voor eenvoudige en duidelijke regelgeving.
- ⇒ De gemeente houdt actief contact met ondernemers en ondernemersorganisaties gelet op de impact van de coronacrisis, waaronder de Horeca werkgroep Nissewaard.
- ⇒ In onze gemeente pakken we de leegstand in het centrum ('t Dorp) aan. We kiezen ervoor om de detailhandel in een kernwinkelgebied samen te brengen, zoals wordt gerealiseerd met de ontwikkeling op het Kolkplein.
- ⇒ Samen met ondernemers maken we een plan van aanpak om de winkelvoorzieningen samen te brengen in een kernwinkelgebied, maar hebben we juist ook aandacht voor het in standhouden van sterke buurtwinkelcentra, zodat bewoners elkaar in de buurt kunnen ontmoeten tijdens het boodschappen doen.
- ⇒ De straten, die buiten het kernwinkelgebied vallen, transformeren we naar woonstraten. Waar nodig passen we de bestemmingen van panden daarvoor aan.
- ⇒ Voor een gastvrij kernwinkelgebied zorgen we voor goede en voldoende fietsenstallingen, elektrische oplaadpunten voor e-bikes en veilige fietsroutes. Het kernwinkelgebied is autoluw/autovrij. Voor het parkeren aan de rand van het kernwinkelgebieden zijn voldoende parkeer- en oplaadvoorzieningen voor een gereduceerd tarief.
- ⇒ De inrichting van de openbare ruimte in het centrum met veel groen, water en speelvoorzieningen is uitnodigend en aantrekkelijk.
- ⇒ Om leegstand in de binnenstad te voorkomen, voeren we een leegstandsverordening in.
- ⇒ Leegstaande winkelpanden, kantoren en bankgebouwen bouwen we om tot woningen.

- ⇒ We maken gebruik van het instrument van de bedrijfsinvesteringszones (BIZ) en zetten dat in als een investeringsfonds. In de BIZ worden activiteiten georganiseerd door ondernemers, die bijdragen aan een aantrekkelijke omgeving en vestigingsklimaat.
- ⇒ Wij maken met onze ondernemers afspraken over branchering om te voorkomen dat het winkel- en horeca-aanbod te eenzijdig wordt. Lokale ondernemingen worden gestimuleerd door initiatieven als een koop-lokaal-versterker.
- ⇒ Blurring* staan we, bij wijze van experiment, toe als het bijdraagt aan de versterking van het centrum.
- ⇒ We beperken het aantal koopzondagen niet.
- ⇒ Met lokale ondernemers maken we afspraken over de sociale agenda en de begeleiding van mensen naar werk.
- ⇒ Wij faciliteren creatieve broedplaatsen met (tijdelijke) vergunningen, kennis en begeleiding.
- ⇒ We stimuleren de ontwikkeling van kleinschalige woon- en werkruimtes ten behoeve van nieuwe werkgelegenheid ('start ups') op plekken waar bestaande winkels wegvallen
- ⇒ We bouwen voort en versterken de bestaande structuur rondom de metro en investeren in samenwerking tussen onderwijs en zorg.
- ⇒ We investeren proactief in de high-tech, om zodoende te profiteren van de ontwikkeling naar duurzaamheid en een circulaire economie als circulair servicecentrum van de haven.
- ⇒ We centreren en optimaliseren de huidige bedrijventerreinen en zetten in op een maximalisatie van het aantal arbeidsplaatsen voordat uitbreiding in de polder toestaan.
- ⇒ Snel internet is voor boerenbedrijven en bewoners in plattelandsgebieden net zo belangrijk als voor de stedelijke gebieden. Daarom maken we ons hard voor een goede digitale infrastructuur in al onze buitengebieden.

*Blurring: Het verbreden van het aanbod/assortiment door ondernemers.

Hoofdstuk 5

Voor een schone en duurzame toekomst

Een schone toekomst

Mensen wonen het liefst in een schone omgeving. Lokaal beleid tegen klimaatverandering is daarom juist ook een thema waar we van kunnen profiteren. Onze inwoners moeten hier niet voor boeten, maar juist de vruchten van kunnen plukken. Als we ervoor zorgen dat onze gemeente zo groen mogelijk is zal dit goed zijn voor de natuur en ons leefklimaat. Ook is de aanpak van zwerfafval hierin erg belangrijk. Een groene en schone gemeente is namelijk beter voor het welzijn van iedereen.

Onze keuzes

- ⇒ Milieu- en natuureducatie is belangrijk voor de ontwikkeling van kinderen. Dit wordt in samenwerking met het Milieuhuis georganiseerd voor de scholen.
- ⇒ Kinderboerderij De Trotse Pauw maakt kinderen enthousiast voor dieren en de natuur. De kinderboerderij zal waar mogelijk verder worden uitgebreid en het omliggende centrumpark meer toegankelijk worden gemaakt.
- ⇒ Nissewaard kent een rijk poldergebied met geweldige streekproducten. Duurzame landbouw en lokaal kopen moet zoveel mogelijk ondersteund worden.
- ⇒ Leven in een groene omgeving is belangrijk voor het welzijn. Er zal daarom worden geïnvesteerd in een groene en goed onderhouden openbare ruimte. We planten daarom de komende periode meer bomen dan we er (indien noodzakelijk) kappen. Ook ontplooiën we initiatieven voor pluktuinen en fruitbossen.
- ⇒ Vanuit de inwoners van Nissewaard zijn er tal van groene en duurzame initiatieven. De gemeente moet deze initiatieven ondersteunen waar mogelijk.
- ⇒ We continueren de groene lening om duurzame investeringen aantrekkelijk te maken.
- ⇒ We zetten volop in op herbruik van materialen en zorgen met elkaar voor berging van hemelwater bij overvloedige neerslag voor gebruik bij langdurige droogte.
- ⇒ Het scheiden van afval bij de bron is belangrijk en zorgt ervoor dat we zoveel mogelijk materialen kunnen recyclen. Het scheiden van afval moet daarom voor iedereen mogelijk zijn. Ook investeren we in een campagne die het scheiden van afval promoot om bewust om te leren gaan met afval.
- ⇒ Zwerfafval is slecht voor het milieu en zorgt voor een rommelig straatbeeld. Er zijn lokale initiatieven van burgers tegen zwerfafval, zoals ploggers. Deze ondersteunt de PvdA door zelf actief deel te nemen. Ook moet de gemeente inzetten op preventie en bewustzijn.
- ⇒ Als PvdA reiken we actief de Groene Pluim van de Arbeid uit aan organisaties die zich met natuur en duurzaamheid bezighouden als blijk van waardering voor hun maatschappelijke bijdrage. De Groene Pluim van de Arbeid is een financiële ondersteuning opgebracht door lokale PvdA politici en leden ten behoeve van maatschappelijke organisaties.

Energietransitie

Het is belangrijk dat Nissewaard aansluit bij de energietransitie* om de klimaatdoelstellingen te behalen. Wij leggen de nadruk op klimaatrechtvaardigheid. De vervuiler betaalt en de burger profiteert van verduurzaming. Klimaatbeleid moet namelijk rechtvaardig en sociaal zijn. De energietransitie moet niet bepaald worden vóór de burger, maar mét de burger. Lokale duurzaamheid is hierbij erg belangrijk omdat er op deze manier maatwerk geleverd kan worden. Duurzaamheid enkel benaderen vanuit een kosten-batenanalyse is onverstandig. We willen koste wat kost voorkomen dat de energietransitie de ongelijkheid en tweedeling vergroot. Dat is oneerlijk en slecht voor het draagvlak. Duurzaamheid en klimaat mogen nooit leiden tot een tweedeling tussen klimaatwinnaars en -verliezers.

*Energietransitie: een verzamelnaam voor de overgang van onze bestaande energiesystemen naar een nieuw systeem voor het opwekken en gebruiken van energie.

Onze keuzes

- ⇒ We maken een einde aan energieverspilling door isolatie van gebouwen en verstandig om te gaan met energie.
- ⇒ Om zoveel mogelijk schone energie te benutten, zorgen we voor gezamenlijke inkoopmogelijkheden van bijvoorbeeld zonnepanelen.
- ⇒ Duurzaam ondernemen moet worden gestimuleerd.
- ⇒ Om de betrokkenheid en het draagvlak onder de inwoners te vergroten stellen we een klankbordgroep van inwoners in om hen te betrekken bij onze duurzaamheidsopgave.
- ⇒ De gemeente geeft het goede voorbeeld door duurzaam in te kopen en aan te besteden.
- ⇒ Op zoveel mogelijk openbare gebouwen moeten zonnepanelen geplaatst worden. Zo geven we het goede voorbeeld en wekken we zelf zoveel mogelijk schone energie op.
- ⇒ Bij het bouwen of renoveren van woningen liggen veel kansen om dit zo duurzaam mogelijk te doen. In overleg met woningcorporaties kunnen bij nieuwbouw of renovatie de woningen worden verduurzaamd.
- ⇒ Ledverlichting is zuinig en gaat lang mee. Bij vervanging van (straat)verlichting dient er gebruik gemaakt te worden van ledverlichting.
- ⇒ Er zijn nog te weinig oplaadpunten voor elektrische auto's. Het aantal oplaadpunten voor elektrische auto's moet flink uitgebreid worden om elektrisch rijden aantrekkelijk en haalbaar te maken.
- ⇒ We ondersteunen inwoners die gezamenlijk een energiecoöperatie willen oprichten met advies en subsidies. Zo bevorderen we een duurzame energievoorziening op een democratisch gecontroleerde manier.
- ⇒ Diervriendelijke en biologische alternatieven in de agrarische sector moeten gestimuleerd worden.
- ⇒ Onderzoek naar alternatieve energiebronnen, zoals waterstofgas, moeten in samenwerking met de regio worden ondersteund.

Recreatie

De PvdA vindt het belangrijk dat mensen zichzelf kunnen ontplooiën in een groene omgeving. Natuur is belangrijk voor de menselijke ontwikkeling en daarom moet natuur een centrale rol innemen in onze gemeente. Er moet daarom worden ingezet op natuurbehoud en op het faciliteren van een groene omgeving zodat de natuur in de omgeving gemakkelijk bereikbaar en toegankelijk is. Het gaat niet goed met de natuur en de biodiversiteit in Nederland. Dat heeft onder meer te maken met de aard van de landbouw en groei van steden. Hierdoor hebben verschillende dier- en plantensoorten geen leefgebied meer.

Nissewaard heeft een unieke ligging en uitstekende landschappelijke kwaliteiten. Het Bernissegebied biedt veel mogelijkheden voor natuurbeleving en recreatie. Meer groen en water in Nissewaard maakt de leefomgeving van mensen gezonder en versterkt onze natuur. Groen en water dichtbij huis geeft mensen de mogelijkheid te bewegen, te recreëren en te ondernemen. Meer groen om ons heen zorgt voor minder stress en meer ontspanningsmogelijkheden. De levensverwachting in een groene wijk of kern is hoger.

Onze keuzes

- ⇒ Nissewaard kent een aantal prachtige natuurgebieden. Deze zijn belangrijk voor flora en fauna. We behouden de groene longen in onze gemeente en breiden die zoveel mogelijk uit. Daarom zullen we dus niet bouwen midden in de natuurgebieden.
- ⇒ Het is belangrijk om voldoende mogelijkheden te hebben om te fietsen of te wandelen. Fiets- en wandelpaden worden verbeterd en uitgebreid waar mogelijk.
- ⇒ Het aanzicht van de dorpen is erg belangrijk voor het welzijn van de inwoners. Er zullen geen windturbines worden geplaatst in de Zuidlandse polder. Ook blijven we kritisch naar bestaande overlastgevende windturbines in de nabijheid van Geervliet en Heenvliet. Windturbines zullen enkel geplaatst worden bij voldoende draagvlak onder de inwoners. Het welzijn van de inwoners is hierin erg belangrijk.
- ⇒ Het Bernissegebied moet een plaats zijn met voldoende rust voor mens en dier. Benzine- en/of dieselmotoren zullen niet toegestaan worden in het Bernissegebied.
- ⇒ Er zal geen woningbouw plaatsvinden langs de randen van het Bernissegebied. We moeten namelijk zuinig zijn op onze natuur en op alles wat hier leeft.
- ⇒ Het is leuk en interessant om te leren over de natuur om je heen. Wandel- en fietspaden worden voorzien van informatieborden met informatie over de flora en fauna van het gebied.
- ⇒ Bermen worden (waar mogelijk in samenwerking met boeren) zoveel mogelijk verrijkt met bloemenzaad. Dit is niet alleen erg mooi om te zien, maar zorgt ook voor bescherming van de bijenpopulatie.
- ⇒ Wij zoeken een balans tussen leefbaarheid en de economische betekenis van het toerisme en recreatie voor de gemeente, inwoners en ondernemers. Dit doen we door met hen in gesprek te gaan.
- ⇒ De recreatieve voorzieningen breiden we waar mogelijk uit door bankjes, toiletten en pop-up horeca langs drukke fiets en wandelpaden. Denk hierbij aan de Bernisse en de Maasboulevard.
- ⇒ We gebruiken de inkomsten van de toeristenbelasting voor investeringen die al onze inwoners ten goede komen.

Hoofdstuk 6

Een veilige omgeving

Iedere inwoner van Nissewaard heeft recht op een veilige en plezierige plek om te wonen. Een plek waar kinderen zorgeloos kunnen opgroeien. Daar waar ouderen zich gewaardeerd voelen en niet bang zijn om een boodschapje te gaan halen en kunnen rekenen op ondersteuning in de wijk als dat nodig is. Een buurt waar mensen van alle leeftijden en achtergronden kunnen samenleven en naar elkaar omkijken. Criminaliteit, geweld en overlast horen daar niet bij. Ook niet via digitale kanalen. Voorkomen is beter dan genezen. Wij zetten daarom in op vroegsignalering en preventief beleid in samenwerking met bewoners.

Onze keuzes

- ⇒ Bewoners weten vaak het beste wat er mis is in hun wijk en ervaren zelf wat ze onveilig vinden. Daarom stellen we bewoners in de gelegenheid om de prioriteiten voor handhaving en politie in hun wijk deels mee te bepalen. Omdat de bewoners weten wat er leeft worden er samen met hen buurtveiligheidsplannen opgesteld.
- ⇒ Wijkagenten zijn de oren en ogen in de buurt en kunnen tijdig signaleren, bemiddelen of (laten) ingrijpen. Met meer agenten kunnen we preventie en vroegsignalering laten slagen.
- ⇒ De wijkagent en de buurt-BOA is bekend en voor iedereen bereikbaar zodat misstanden direct kunnen worden gemeld, waardoor het veiligheidsgevoel van inwoners wordt versterkt en problemen kunnen worden opgelost.
- ⇒ Criminelen worden steeds vindingrijker. Ook via digitale kanalen. We willen daarom ouderen en minder digitaal vaardige mensen voorlichting geven hoe te voorkomen slachtoffer te worden van cybercrime* of een babbeltruc.
- ⇒ We zetten in op de aanpak van ondermijning in het belang van onze rechtsstaat.
- ⇒ Goede voorlichting geven aan jeugd over gebruik van drugs, alcohol, (messen)geweld en social media moet voorkomen dat jeugd al op een jonge leeftijd verkeerde keuzes maakt. De inzet van de jeugdagent, jeugd-BOA** en jongerenwerk hebben daarin een preventieve werking. Zij volgen nieuwe (online) trends bij jongeren en spelen hierop in.
- ⇒ Verder uitvoering geven aan het School Veilig Convenant en inzetten op preventie samen met school, leerplichtambtenaar, familie, politie en jongerenwerk.
- ⇒ Jongeren die hun jongvolwassen leven verkwanseld hebben aan de kleine criminaliteit, hun straf hebben uitgezeten en hun leven willen verbeteren, bieden we de helpende hand. Een initiatief als Back2School, waarbij onderwijs en jeugdwerk samenwerken om jongeren een nieuwe kans op een diploma te bieden, omarmen we.
- ⇒ De gemeente moet overlast door drugsdealers actief bestrijden. De hervestiging van een coffeeshop is een optie om te decriminaliseren.
- ⇒ Elke vorm van belediging en discriminatie wijzen we af en dient te worden aangepakt.
- ⇒ Bevordering van veiligheidsgevoel ligt ook in een schone, goed verlichte en nette buurt. Gedrag en gevoel worden beïnvloed door wat we zien en ervaren. We zetten ons samen met de bewoners in voor een omgeving die schoon, heel en veilig is. Buurtpreventielopers zijn hierin een onmisbare schakel. Zij verdienen hiervoor veel waardering.
- ⇒ Onze gemeente is zorgvuldig waar het gaat om de bescherming van privacy en de gegevens van haar inwoners. Wij vragen dit ook van onze maatschappelijke partners. We gaan verantwoord om met persoonsgegevens en gebruiken deze alleen als dat strikt noodzakelijk is. Privacy mag echter geen dekmantel worden om in schrijnende situaties geen helpende hand te kunnen bieden. We zijn terughoudend bij het willekeurig data verzamelen in de openbare ruimte. Data stellen we niet beschikbaar voor oneigenlijke doelen.

⇒ Met de steeds verdere digitalisering worden overheden ook kwetsbaarder voor cyberaanvallen. De PvdA wil dat de gemeente daarom investeert in informatiebeveiliging, zodat de gemeentelijke dienstverlening naar onze inwoners niet kan worden aangetast.

*Cybercrime: criminaliteit met ICT als middel én doelwit **BOA: Buitengewoon Opsporings Ambtenaar

Hoofdstuk 7

Een saamhorig en inclusief Nissewaard

Inclusie, emancipatie en integratie.

Jezelf mogen zijn en je thuis voelen in je eigen buurt in Nissewaard. Je eigen talenten kunnen ontdekken en die ontplooiën. Accepteren dat niet iedereen hetzelfde is. En het vertrouwen dat iedereen gelijk wordt behandeld, dat er gelijke rechten en kansen zijn, dat je met elkaar eerlijk kunt delen in voorspoed en elkaar steunt als het tegenzit. Alleen als we tegenstellingen overbruggen, we ons verplaatsen in de ander en willen investeren in elkaar komt zo'n samenleving dichterbij. Vertrouwen is daarvoor essentieel. Geen gemis aan belangstelling, maar interesse in elkaar. We willen een samenleving waarin iedereen meetelt. In onze vrije samenleving, die door diversiteit en veelkleurigheid gekenmerkt wordt, is de behoefte aan verbinding groot en is er geen ruimte voor discriminatie en racisme. We kiezen voor een inclusieve samenleving, we kijken om naar elkaar, kunnen omgaan met verschillen. Daarom kijken we naar wat ons bindt in plaats van naar wat ons verdeelt. We kiezen voor een samenleving, waar iedereen zichzelf kan zijn en het niet uitmaakt wat je geslacht, geaardheid of geloof is. Een samenleving, waarin je gelijk wordt behandeld, ongeacht of je vrouw, man, gekleurd, hetero, homo, trans of queer* bent. En een samenleving waar iedereen zijn stem kan laten horen en de vrijheid van meningsuiting vanzelfsprekend is. PvdA staat pal voor de vrijheid van godsdienst en streeft tegelijkertijd naar emancipatie, gelijkwaardigheid en de vrijheid van mensen die afscheid nemen van hun geloof.

*queer: de seksuele geaardheid en/of biologisch geslacht is een vraagteken. Welk geslacht of seksuele voorkeur iemand heeft is minder belangrijk dan hoe men in de samenleving staat als geheel.

Onze keuzes

- ⇒ De overheid en hulpverleners zijn er voor jou, ongeacht wie je bent.
- ⇒ We vinden dat de gemeente zelf een goede afspiegeling moet zijn van de samenleving.
- ⇒ We voeren een actief diversiteitsbeleid voor de eigen organisatie en verlangen dit ook van onze maatschappelijke partners.
- ⇒ Mensen moeten zichzelf kunnen ontwikkelen en we nemen barrières op basis van vooroordelen weg.
- ⇒ De gemeente doet aan deskundigheidsbevordering op het gebied van diversiteit voor haar medewerkers en maatschappelijke partners om oog te hebben voor de noden van verschillende groepen en het verbeteren van de dienstverlening.
- ⇒ Wie een klacht of melding heeft, kan altijd veilig terecht bij de gemeente, politie en/of hulpverlener. We geven actief aandacht aan een meldpunt voor incidenten ten aanzien van racisme en discriminatie.
- ⇒ Emancipatie is en moet voor ons meer zijn dan elke groep die afzonderlijk voor de eigen maatschappelijke positie opkomt. Er is solidariteit met en tussen groepen nodig in het aanpakken van discriminatie en het bevorderen van emancipatie.
- ⇒ We zijn een Regenbooggemeente en dragen dit actief uit. We hijsen bij aangelegenheden (zoals Coming Out Day) de regenboogvlag en koesteren het regenboogzebrapad.
- ⇒ We ondersteunen scholen in hun rol bij het uit de kast komen van jongeren middels speciale lespakketten.
- ⇒ We helpen inwoners die worstelen met hun identiteit en daarvoor begeleiding nodig hebben. Daarnaast faciliteren wij het samenkomen van de LHBTI+* community in Nissewaard.
- ⇒ Onze lokale identiteit is wat ons bindt. Netwerken worden in onze samenleving steeds belangrijker. Niet alleen mensen die op jou lijken en tot jouw groep behoren, maar juist ook de mensen die tot andere netwerken behoren kunnen je vooruithelpen. In gemengde wijken en op gemengde scholen is het in contact zijn met elkaar en toegang krijgen tot de netwerken van anderen gemakkelijker.

- ⇒ Wie discrimineert, kan zijn exploitatievergunning verliezen. Er komt in onze gemeente een keurmerk tegen discriminatie. Daarmee maken bedrijven en horeca hun goede gedrag bekend aan het publiek.
- ⇒ Als PvdA reiken we ieder jaar de Johanna Engwirda Agricola pluim uit aan politiek en maatschappelijk actieve vrouwen die lokaal het verschil maken.

*LHBTI+: Lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen, transgender- en intersekse personen.

Meedoen met een beperking

Iedereen moet mee kunnen doen. Doel van het VN-verdrag handicap is het bevorderen, beschermen en waarborgen van de mensenrechten van mensen met een beperking. Bij het maken van beleid en wetten moeten belangen van alle Nissewaarders worden meegenomen.

Onze keuzes

- ⇒ We leggen contact met organisaties die opkomen voor belangengroepen zoals *Ieder(in)* en *Sien* zodat we leren van elkaar en van andere gemeenten.
- ⇒ Openbare gebouwen, haltes, scholen, buurthuizen en ons gemeentehuis zijn integraal toegankelijk voor iedereen met een beperking. Ook bij de inrichting van de openbare ruimte houden we hier rekening mee.
- ⇒ Websites, formulieren, digitale inschrijvingen zijn ook beschikbaar voor slechtzienden, doven en anders beperkten.
- ⇒ We richten een panel van ervaringsdeskundigen op met het verzoek jaarlijks verslag te doen van verbeteringen en problemen met betrekking tot toegankelijkheid.

Inburgering en laaggeletterdheid

Door de nieuwe inburgeringswet zijn wij als gemeente Nissewaard verantwoordelijk voor de inburgering van nieuwkomers in onze (lokale) samenleving. Integratie heeft de meeste kans van slagen als mensen elkaar ontmoeten in hun eigen wijk of kern, op de school van hun kinderen en op de sportclub. Mensen die de Nederlandse taal onvoldoende beheersen hebben minder kans op de arbeidsmarkt, zowel bij het vinden van een baan als bij het werken op het eigen niveau. Bevorderen van taalbeheersing en tegengaan van (het taboe rond) laaggeletterdheid is van groot belang.

Onze keuzes

- ⇒ Er is een startklas voor nieuwkomers, zodat zij goed begeleid worden bij aankomst in Nissewaard.
- ⇒ Bij voorkeur organiseren we het inburgeringsonderwijs op reguliere onderwijsinstellingen om de kwaliteit te kunnen waarborgen en inburgeraars een goede start te kunnen laten maken.
- ⇒ Actief burgerschap voor nieuwkomers. Van nieuwkomers verwachten we wat we van elke Nederlander verwachten: dat je je best doet, dat je je gedraagt en dat je opkomt voor de vrijheden en grondrechten van anderen. We beschermen nieuwkomers tegen groepsdruk.
- ⇒ Samen met bedrijven en organisaties organiseren we werk- en stageplekken voor inburgeraars. Werk is de beste kans om mee te doen in de samenleving en de taal te leren.
- ⇒ We houden rekening in onze communicatie met het taalniveau en verschillende nationaliteiten, zodat we alle inwoners kunnen bereiken met (noodzakelijke) informatie.
- ⇒ We maken het (digi)Taalhuis in De Boekenberg nog beter bekend om laaggeletterden op een laagdrempelige manier te ondersteunen bij taal, rekenen en digitale vaardigheden.
- ⇒ We leven in een steeds digitalere wereld. Helaas is dit niet voor iedereen even makkelijk. Met name voor de oudere generaties kan dit gelden. Wij pleiten voor meer lessen en voorlichting over de digitale wereld voor ouderen met als doel iedereen gelijke kansen te bieden op het gebied van communicatie en informatievoorziening. Hoewel het van groot belang is dat de ouderen hun weg leren vinden op het internet en “digi-vaardig” worden, ligt de voorkeur voor velen nog bij het fysiek contact aan de balie. Daarom pleiten wij ook om altijd een balie

open te houden, zodat de ouderen die hier behoefte aan hebben alsnog terecht kunnen met hun vragen.

Hoofdstuk 8

Sport, Kunst en Cultuur voor iedereen

Sport

Sport is passie, gezondheid en gezelligheid en bovenal een belangrijk middel om te leren samenwerken, te verliezen, te winnen en te leren incasseren. Elke week staan vele vrijwilligers van verenigingen voor dag en dauw op om het beoefenen van hun sport in onze gemeente mogelijk te maken. Daarmee leveren ze een onmisbare bijdrage voor het vitaal en krachtig houden van onze lokale samenleving. Juist ook in onze kernen. Denk hierbij aan het Bernissebad in Heenvliet en zwembad 't Molengors in Zuidland. Wie sport en lid is van een sportclub, is vaak gezonder en heeft een breder sociaal netwerk. Wij koesteren onze vrijwilligers en verenigingen en zien sport als een belangrijke publieke voorziening.

Sport en bewegen moet toegankelijk te zijn voor iedereen: kinderen, jongeren, volwassen en ouderen. De gemeente haalt samen met fondsen financiële drempels weg om sporten voor mensen met een smalle portemonnee mogelijk te maken. Een veilig sportklimaat is essentieel om sportplezier en talentontwikkeling te stimuleren. We zetten in op het nadrukkelijker helpen van sportverenigingen om uitwassen langs de zijlijn en binnen sportverenigingen aan te pakken. Meer sportplezier verhoogt volgens ons ook de sportprestatie. Met buurtsportcoaches/combinatie-functionarissen willen we gericht inzetten om vrijwilligers te ondersteunen, verenigingen te versterken en sport te verbinden met onderwijs en welzijn. Voor sport en bewegen zijn er bovendien goede accommodaties nodig. We kiezen voor nieuwe vormen van samenwerking om sporten te verbinden met andere sporten en groepen. Als dat nodig is helpen we sportaccommodaties om te verduurzamen, zodat ook onze sportverenigingen klaar zijn voor de toekomst.

Onze keuzes

- ⇒ Sporten is leuk, gezond en vergroot de sociale samenhang. Daarom stimuleren we onze inwoners om lid te worden van een sportvereniging en bieden we kinderen, jongeren, senioren en ouderen met een smalle(re) portemonnee ruimhartige financiële ondersteuning, zodat iedereen mee kan doen.
- ⇒ We zetten in op het versterken van sportverenigingen om hun maatschappelijke bijdrage zo groot mogelijk te maken. Zij kunnen rekenen op ondersteuning en advies van de gemeente.
- ⇒ Goede sportvoorzieningen zijn noodzakelijk. Ook voor mensen met een fysieke of geestelijke handicap. We helpen de sportverenigingen bij het verduurzamen, renoveren en zo nodig uitbreiden van hun accommodaties.
- ⇒ We bieden mogelijkheden voor verruiming van het sportaanbod door onder andere tennisverenigingen te faciliteren bij het realiseren van padelbanen.
- ⇒ Topsport en topsportevenementen inspireren om het beste uit jezelf te halen en dragen bij aan de verbondenheid. Topsporters kunnen belangrijke rolmodellen zijn voor jongeren.
- ⇒ Bij de inrichting en ontwikkeling van buitenruimte houden we nadrukkelijker rekening met bewegen. Zo investeren we in wandel-, hardloop- en fietsroutes, maar ook buitenfitness of yoga in de parken. Voor jeugd zorgen we in samenwerking met jongerenwerkers voor voldoende (trap)veldjes en freerunparken om sportieve evenementen te organiseren.
- ⇒ We vinden dat ieder kind een zwemdiploma moet kunnen halen. Daarom houden we de vangnetregeling van de gemeente in stand.
- ⇒ Als PvdA reiken we actief de Pluim van de Arbeid uit aan sportverenigingen als blijk van waardering voor hun maatschappelijke bijdrage. De Pluim van de Arbeid is een financiële ondersteuning opgebracht door lokale PvdA politici en leden.
- ⇒ Via de Rotterdampas krijgen inwoners korting op hun lidmaatschap bij een sportvereniging.
- ⇒ Alle sportverenigingen worden rookvrij.

Kunst & Cultuur

Een liedje dat een dierbare herinnering teweegbrengt. Het festival waarop je je grote liefde hebt leren kennen. Of die ene film waarbij je elke keer een traan laat. Kunst en cultuur zorgt voor saamhorigheid, troost, creativiteit, inspiratie en verbeeldingskracht. Kunst en cultuur zijn overal in ons dagelijkse leven en tegelijkertijd laat zij ons soms ontsnappen aan de alledaagsheid van het leven. In een druk bestaan of juist wanneer we veel thuis zitten, zijn het films, televisieprogramma's, boeken, muziek, schilderijen en een mooi beeld die het leven aangenaam maken. Kunst en cultuur is belangrijk in ons leven. Het gaat over wie we zijn, over onze drijfveren en onze dromen. Het is de manier waarop we met elkaar omgaan en de verhalen die we elkaar vertellen. Het houdt zaken bespreekbaar en verkennen nieuwe wegen. Bij uitstek heeft kunst en cultuur de gave om dialoog te laten plaatsvinden en dragen ze bij aan het overbruggen en helpen begrijpen van verschillen. Het verbindt, raakt, verheft, ontspant en geeft plezier. Daarom moet kunst en cultuur voor iedereen toegankelijk zijn en ondersteunen we makers en instellingen zoals: De Boekenberg, Centrum van de Kunsten en Theater De Stoep. We willen ook andere (sociaal) culturele voorzieningen en initiatieven in wijken en dorpen behouden, zoals de molens en historische verenigingen.

Onze keuzes

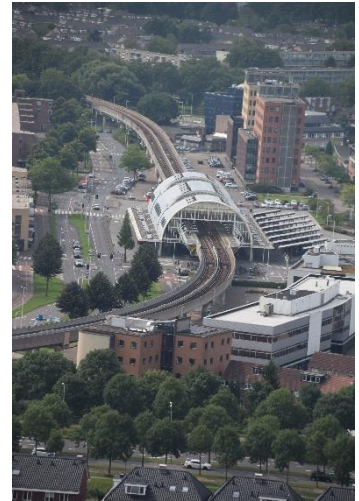
- ⇒ We investeren in en zijn zuinig op onze culturele voorzieningen en willen deze behouden om de leefbaarheid en aantrekkelijkheid van onze gemeente te vergroten.
- ⇒ In wijken en kernen, waar deelname aan culturele activiteiten niet vanzelfsprekend is, moedigen we dit aan.
- ⇒ Alle kinderen en jongeren moeten gebruik kunnen maken van cultuureducatie door samenwerking tussen culturele instellingen en het onderwijs. Door samenwerking met het Cultuurfonds maken we onder andere muzieklessen voor iedereen toegankelijk.
- ⇒ Bibliotheek De Boekenberg is een belangrijke culturele ontmoetings- en verblijfsplaats. Dat betekent dat er in de bibliotheek middels het (digi)Taalhuis een bijdrage wordt geleverd aan de bestrijding van analfabetisme en laaggeletterdheid, er een informatiepunt digitale overheid is om onze inwoners digitaal vaardiger te maken en er plek is voor inwoners om te studeren en tot rust te komen. Daarnaast legt de bibliotheek verbindingen met andere (buurt)bibliotheken en is elke school voorzien van een bibliotheek op school.
- ⇒ Gratis lidmaatschap van de bibliotheek voor specifieke doelgroepen ondersteunen wij.
- ⇒ Het aanbod van het Centrum van de Kunsten (waaronder muziek- en danslessen) brengen we dichterbij scholen en welzijnsorganisaties toe.
- ⇒ Het Centrum van de Kunsten, De Boekenberg en De Stoep bieden een platform voor cultureel ondernemerschap, waarbij culturele diversiteit wordt aangemoedigd.
- ⇒ Theater De Stoep blijft een gastvrij en aantrekkelijk theater voor onze inwoners.
- ⇒ Cultureel erfgoed beschermen en behouden we.
- ⇒ We realiseren een Cultuurmuseum over de ontstaansgeschiedenis van Nissewaard.
- ⇒ We willen een Poppodium om jongeren en muzikanten te faciliteren in hun passie voor muziek en spoken word.
- ⇒ We stimuleren cultuurbeleving door dichtregels toe te voegen in de openbare ruimte.
- ⇒ We zetten de Spijkenisserbrug in de schijnwerpers, zodat deze Spijkenisser icoon niet alleen mag worden gehaat door automobilisten maar juist ook mag worden bewonderd door andere bewoners langs de Oude Maas. Het is en blijft wel "onze kleren brug".
- ⇒ We breiden het culturele aanbod uit met kortingen via de Rotterdampas.
- ⇒ We maken meer evenementen en festivals mogelijk in Nissewaard. Duurzaamheid en recycling wordt bij deze evenementen gestimuleerd.

Hoofdstuk 9

Verkeer en vervoer

Goed, veilig en betrouwbaar openbaar vervoers- en wegennetwerk

Een goede bereikbaarheid van het eiland Voorne-Putten is uitermate belangrijk. Veel inwoners vinden hun werk elders, of maken gebruik van voorzieningen buiten het eiland. Er hoeft maar iets te gebeuren of er is een verkeersinfarct. We zetten ons dan ook in om Nissewaard bereikbaarder te maken over de weg. We zijn hierbij mede afhankelijk van de provincie en het rijk. Daarom is het belangrijk dat juist ook het Openbaar Vervoer goed functioneert, ook in de kernen. Het stimuleren van openbaar vervoer, elektrisch rijden en fietsen levert niet alleen een belangrijke bijdrage aan het tegengaan van fileleed, maar ook aan het tegengaan van luchtvervuiling. Reizigers moeten voor een betaalbare prijs snel van deur tot deur kunnen reizen. Goed Openbaar Vervoer kan ervoor zorgen dat men de auto laat staan en eerder de metro of bus pakt.

Onze keuzes

- ⇒ Nissewaard wordt een (elektrische) fietsgemeente. We verbeteren het fietspadennetwerk en zorgen voor beveiligde fietsenstallingen inclusief oplaadpunten.
- ⇒ We willen (snel)fiets- en wandelcombinaties verbeteren, zodat de verschillende verkeersstromen veilig naast elkaar kunnen bestaan. Denk aan de Maasboulevard of het Trampad. We hebben daarin ook aandacht voor hondenbezitters.
- ⇒ We willen gratis openbaar vervoer voor mensen met een laag inkomen en ouderen met een klein pensioen om hun mobiliteit te vergroten en eenzaamheid tegen te gaan net zoals dat in veel regiogemeenten al het geval is. In afstemming met het doelgroepenvervoer kunnen we door het integraal toegankelijk maken van het openbaar vervoer inwoners meer vrijheid geven en dure persoonlijke vervoerskosten voorkomen.
- ⇒ Indien mensen niet (meer) met het openbaar vervoer kunnen en willen reizen dan is er hoogwaardig collectief vraagafhankelijk vervoer (aangepast vervoer) beschikbaar, zodat de mensen op een goede, veilige en persoonlijke manier naar de plaats van bestemming kunnen worden vervoerd zonder extreme wachttijden.
- ⇒ Er moet een overzichtelijk en betrouwbaar netwerk komen van fiets, bus en metro. Alle kernen moeten goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer. Bussen moeten een betrouwbaar vervoersmiddel zijn en moeten in de weekenden ook 's nachts rijden om uitgaansvervoer mogelijk te maken. Ook steunen we de nachtmetro.
- ⇒ Door vervoer met buurt(boodschappen)bussen, gereden door vrijwilligers, is het mogelijk de wijken en kernen goed met elkaar te verbinden en bereikbaar te laten zijn.
- ⇒ We blijven voor de lange termijn inzetten op een A4-Zuid, maar willen op de korte termijn maatregelen nemen om de doorstroming te bevorderen, zoals het optimaliseren van het Hartelkruispunt, de Groene Kruisweg en betere ontsluiting via de N57.
- ⇒ We willen een betere benutting van de Botlekbrug door het geven van betere reisinformatie over de beschikbaarheid van deze verbinding en door minder storingen aan de bruggen.
- ⇒ Het aanleggen van oplaadpunten en snelladers, waardoor het gebruik van elektrische auto's en scooters wordt gestimuleerd en waarbij de gemeentelijke organisatie het goede voorbeeld geeft met haar eigen elektrische wagenpark.
- ⇒ De inrichting van de gebieden rond scholen en speelplaatsen zijn verkeersluw en aangepast aan de veiligheid voor kinderen. Tevens worden fietsroutes naar scholen en sportcomplexen getoetst en aangepast waar nodig op verkeerveiligheid.
- ⇒ We vragen continu aandacht voor de bescherming van de ringwegen binnen onze kernen. We gaan sluipverkeer tegen en treffen maatregelen tegen hardrijders.

- ⇒ Ter bescherming van voetgangers en fietsers willen we binnen de bebouwde kom als standaard een maximumsnelheid van 30 km per uur.
- ⇒ We betrekken de Haven van Spijkenisse meer bij het centrum door een goede wandel -en fietsverbinding over de Schenkelweg.

Hoofdstuk 10

Het versterken van de lokale democratie

Lokale democratie

Voor een gezonde democratie is het essentieel dat iedere stem telt en dat iedereen zich gehoord voelt. Dat iedereen, die wil, kan deelnemen en de belangen van alle inwoners van Nissewaard worden behartigd en verdedigd. In de raad, maar ook daarbuiten. Burgerparticipatie is belangrijk. Inwoners weten vaak zelf het beste wat er in hun eigen omgeving speelt en welke oplossingen er mogelijk zijn. De gemeente is daarom toegankelijk en benaderbaar voor al onze inwoners. We luisteren naar ervaringsdeskundigen en nemen hun aanbevelingen mee bij het verbeteren van de uitvoer van onze gemeentelijke taken. Daarbij is voor ons het algemeen belang altijd leidend. We zorgen ervoor dat alle inwoners, niet alleen die met de grootste mond, worden gehoord en zijn ons ervan bewust dat niet iedere groep zich even actief in inwonersinitiatieven roert.

Onze keuzes

- ⇒ Iedereen moet betrokken kunnen zijn bij wat er in zijn of haar omgeving gebeurt. In elk raadsvoorstel geven we daarom aan op welke manier betrokkenheid en inspraak zijn georganiseerd.
- ⇒ Inspraak en betrokkenheid bij de lokale besluitvorming zijn belangrijk. Daarom is alle informatie die mensen opvragen in principe openbaar. De gemeenteraad krijgt jaarlijks een overzicht van de Wet Openbaar Bestuur-verzoeken en de wijze van afhandeling.
- ⇒ Veel belangrijke politieke beslissingen worden op regionaal niveau op afstand in gemeenschappelijke regelingen genomen, zoals in de Jeugdhulp en de Metropoolregio (samenwerkingsverband tussen 23 gemeenten). Om het zicht en de grip te vergroten op de gemeenschappelijke regelingen maken we jaarlijks afspraken over de wijze waarop we hiermee omgaan. Zo sturen we niet alleen op geld, maar ook op doelstellingen en gewenste maatschappelijke effecten.
- ⇒ We versterken de adviescommissie Sociaal Domein en zorgen voor contactmomenten van deze commissie met de raadscommissie Sociaal Domein.
- ⇒ Inzet van social media wordt actief gebruikt als interactie met bewoners.
- ⇒ Om goede en duidelijke dienstverlening voor onze inwoners mogelijk te maken, maken we gebruik van servicenormen, zodat inwoners weten wat ze van de gemeente kunnen verwachten.
- ⇒ We staan als PvdA midden in de samenleving, zijn voor al onze inwoners benaderbaar en geloven in de kracht van het ombudswerk. Daarom organiseren we met het PvdA-Ombudsteam spreekuren, zodat iedere inwoner met zijn of haar zorgen bij ons terecht kan. Daarnaast koesteren we de gemeentelijke ombudsman en de kinderombudsman.
- ⇒ We zijn blij met de kritische rapporten van de Rekenkamer, zodat de gemeente haar beleid verder kan verbeteren.
- ⇒ Initiatieven van inwoners steunen we. We zorgen ervoor dat binnen de gemeentelijke organisatie wordt samengewerkt, zodat het voor bewoners eenvoudiger wordt om hun ideeën te realiseren. We willen wel voorkomen dat een mondige minderheid ten koste van een grote groep inwoners met gemeenschapsgeld haar zin doordrijft.
- ⇒ Inwoners krijgen de mogelijkheid om een onderwerp op de raadsagenda te zetten.
- ⇒ De Kindergemeenteraad is een waardevolle vertegenwoordiging van kinderen. Ook zij moeten gehoord worden. Hun adviezen worden direct opgepakt of meegenomen in de uitwerking van beleid. Dit geldt ook voor het Jongerenpanel.
- ⇒ We nodigen aanvullend op de Kindergemeenteraad groepen 8 uit in het stadhuis om zo de leerlingen via democratielessen kennis te laten maken met de politiek en de gemeente.

⇒ Een beetje integriteit bestaat niet. We zijn daarom open over onze nevenfuncties en onthouden ons van stemming als (de schijn van) belangenverstrengeling op de loer ligt.

Hoofdstuk 11

Financiële stabiliteit

Niet het budget, maar onze inwoners centraal. De gemeente is geen bedrijf dat gericht is op winstmaximalisatie of geld overhouden. De uitvoering van beleid op een maatschappelijk meer verantwoorde wijze mag meer geld kosten dan de goedkoopste, maar minder wenselijke oplossing.

De maatregelen en wetgeving gedurende de coronacrisis zijn ingegeven door de landelijke politiek. Tegelijkertijd zijn er veel aspecten, die je nu al lokaal kan regelen en oplossen. Alleen ligt het geld bij gemeenten niet op de plank. Al voor de coronacrisis stonden de gemeentelijke financiën door de oplopende tekorten binnen het sociaal domein (jeugd, zorg en werk) en het uitblijven van structurele middelen onder druk. Vele gemeenten zijn (noodgedwongen) bezuinigingsoperaties begonnen waarbij inwoners hard worden geraakt. Met een dergelijke reactie op de coronacrisis worden de publieke voorzieningen lokaal verder afgebroken en vergroot je de ongelijkheid. Juist nu is het belangrijk als er keuzes gemaakt moeten worden om vast te houden aan onze waarden, bestaanszekerheid, vrijheid, gelijkwaardigheid, solidariteit en duurzaamheid.

De financiën die de gemeente tot haar beschikking heeft, kunnen maar één keer worden uitgegeven. Bij de afweging waaraan de gemeente het geld besteedt, moet elk jaar opnieuw serieus worden afgewogen of dit de beste manier is om het gewenste doel te bereiken. Bij deze afweging behoort het gemeentebestuur de lokale samenleving actief te betrekken.

Onze keuzes

- ⇒ We gaan verantwoord om met het geld dat de gemeente ter beschikking heeft. Dit doen we door de uitgaven binnen de perken te houden, wij sturen op de doelen die zijn gesteld op basis van de beschikbare middelen.
- ⇒ We nemen als uitgangspunt dat de lokale lasten gelijke trend houden met de inflatie.
- ⇒ De overgedragen taken van Rijk en Provincie worden uitgevoerd binnen het budget dat de gemeente hiervoor ontvangt. Waar dit niet kan maken we keuzes vanuit de principes van een samenleving waar voor iedereen plaats is en sterkste schouders de zwaarste lasten dragen.
- ⇒ Budget bedoeld voor het sociaal domein wordt besteed binnen het sociaal domein. Bij krapte binnen het sociaal domein verkiezen wij de mensen boven de stenen.
- ⇒ Bij elke nieuwe uitgave willen we dat de gemeente aangeeft welke bestaande uitgave zij hiervoor schrapt of welke extra gelden van de hogere overheid zij hiervoor wil benutten.
- ⇒ We verantwoorden helder wat is bereikt, hoe het is bereikt en met inzet van welke middelen.
- ⇒ Om een goede afweging te kunnen maken tussen oud en nieuw beleid, heroverweegt de gemeente periodiek tien procent van de uitgaven om te bezien hoe nieuwe ontwikkelingen kunnen worden mogelijk gemaakt.
- ⇒ De algemene reserve spreken we alleen aan voor renderende investeringsprojecten, zoals onderwijshuisvesting, renovatie van accommodaties en duurzaamheid.
- ⇒ We zorgen als gemeente goed voor onze medewerkers, zodat we een aantrekkelijke werkgever zijn om met de beste mensen onze ambitieuze doelen te kunnen bereiken.
- ⇒ We willen de hondenbelasting voor minima afschaffen.